

Pretèrits indegudament substituïts

Actualment són molt usuals, en la llengua escrita, frases com les següents: *En aquella excursió va conèixer la qui després seria la seva muller, El van nomenar secretari de l'entitat i al cap de poc n'ocuparia la presidència.* Per mitjà de les formes de condicional —*seria, ocuparia*—, s'hi expressa una acció passada amb relació al temps en què es parla però, posterior i consecutiva a una altra d'anterior. Normalment, aquesta mateixa acció s'expressa amb el pretèrit perfect o, més usualment, amb el seu equivalent el pretèrit perifràstic: *En aquella excursió va conèixer la qui després va ser la seva muller, El van nomenar secretari de l'entitat i al cap de poc en va ocupar la presidència.* Tractant-se, les dues accions passades d'aquestes oracions, de dues accions consecutives, no sabem veure que res s'oposi a designar-les totes dues per mitjà del mateix temps pretèrit, ja que l'ordre en què apareixen en la frase, el context i, encara, els termes adverbials que sovint acompanyen el verb que expressa la segona —*després, més tard, al cap d'un temps*, etc.—, indiquen prou clarament l'ordre en què es van realitzar. Per tant, ens sembla del tot innecessària aquesta substitució del pretèrit pel condicional, i encara que és evident que els casos d'aplicació dels diversos temps de la conjuga-

ció verbal tendeixen a evolucionar —cada dia usem més, per exemple, el present amb valor de futur— no creiem acceptable aquest ús del condicional. Si més no, recomanariem un toc d'atenció als qui tendeixen a recórrer-hi sistemàticament.

Un altre cas, bé que no tan usual, de substitució del pretèrit perfect (o del perifràstic) per un altre temps de la conjugació, en aquest cas l'imperfect de subjuntiu, és en les frases dubitatives, com *Potser li servís d'escarment o Tal vegada perdés el tren*, que creiem que són un calc del castellà, que usa, en la llengua literària, l'imperfect de subjuntiu en aquests casos. Cal, també, recórrer en aquest cas a un dels pretèrits d'indicatiu esmentats: *Potser li va servir (o servi) d'escarment i Tal vegada va perdre (o perdé) el tren.* Un cas molt diferent és el d'una frase com *Tant de bo li servís d'escarment*, en què indiquem una acció futura, amb un temps pretèrit, és cert, perquè en català el subjuntiu no té temps futur. Notem que en castellà, que té futur de subjuntiu, aquest temps havent esdevingut arcaic, hom tendeix també a usar cada cop més, en aquest cas, igual que en català, el pretèrit imperfect de subjuntiu.